

روزانه ۶۰۰ گردشگر سلامت از جمهوری آذربایجان از طریق مرز زمینی وارد کشور می‌شوند.

روزی ۶۰۰ گردشگر سلامت جمهوری آذربایجان از مرز زمینی وارد کشور می‌شوند

به گزارش آران نیوز: گفت وگو با محمدرضا رضایی معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

باتوجه به تعریف های گردشگری تندرستی و گردشگری درمان، استان اردبیل را می توان یکی از قطب های گردشگری سلامت ایران معرفی کرد. این استان به دلیل وجود چشمه های آب معدنی و گرم برای رهایی از تنش های زندگی و تجدید قوای جسم و روح و همچنین تاثیر بالای این آب ها و لجن های اطراف آن برای بهبود بخشیدن به بیماری هایی همچون قلب و عروق، زنان، پوستی، روماتیسم، دردهای مفصلی و ... می‌تواند مقصد مناسبی برای گردشگران حوزه‌های شایسته و تندرستی و درمان باشد. همچنین این استان به علت وجود صدها کیلومتر مرز مشترک با جمهوری آذربایجان، هم دین و هم زبان بودن با مردمان این کشور شرایط منحصر به فردی را برای جذب گردشگران سلامت آذری دارد. مدت‌پریرس با محمدرضا رضایی معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در خصوص ظرفیت و چالش های موجود در گردشگری سلامت این استان گفتگو کرده است.

چه اقداماتی برای رونق پروژه آب درمانی استان اردبیل صورت گرفته است؟

اوایل دهه ۸۰، کنگره ای با محوریت گردشگری سلامت و آب های درمانی در تهران برگزار شد که معاون استانداری اردبیل و رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان در آن حضور داشتند. در این کنگره هسته اصلی تفکر آب درمانی در استان اردبیل شکل گرفت و با توجه به ظرفیت های موجود و همچنین آب وهوای مطلوب این استان، تصمیمی مبنی بر اعزام چند پزشک به کشورهای دارای دانش و ظرفیت آب درمانی اتخاذ شد. در سال ۹۳ تعدادی از پزشکان از جمله اینجانب به ایتالیا رفتیم و در دوره های ۶ ماهه تخصصی آب درمانی شرکت کردیم. اما متأسفانه به علت نداشتن سرمایه گذار و آماده نبودن بستر مناسب این پروژه متوقف شد. در سال ۹۷ طی جلسه هایی بین استانداری و دانشگاه علوم پزشکی اردبیل این پروژه از سر گرفته شد. بر اساس آن فراخوان هایی مبنی بر سرمایه گذاری برای تاسیس مناطق توریستی، گردشگری، سلامتی و تندرستی صورت گرفت.

در همین راستا تصمیم گرفته شد با کشور ترکیه به دلیل تجربه در حوزه آب درمانی، زبان مشترک با شهرهای ترک زبان و همکاری هایی برای آموزش و فراهم کردن زیرساخت ها صورت گیرد. به همین سبب چند نفر از اساتید و مسئولان برجسته حوزه آب درمانی این کشور به استان اردبیل آمده و از آب های درمانی و ظرفیت این استان بازدید کردند. پس از آن در اواسط سال ۹۷ تیمی متشکل از استاندار اردبیل و مسئولین دانشگاه علوم پزشکی راهی استانبول شده و تفاهم نامه ای مبنی بر آموزش در حوزه آب درمانی و لجن درمانی بین ما و دانشگاه استانبول منعقد شد. بر اساس این تفاهم نامه پزشکان انتخاب شده از سوی دانشکده علوم پزشکی در سه بخش در دانشگاه استانبول در حوزه آب درمانی آموزش خواهند دید. در بخش اول چند پزشک از اوایل سال ۹۸ به مدت ۶ ماه در دانشگاه استانبول آموزش دیده و پس از بازگشت به عنوان پزشک بالینی در حوزه آب درمانی مشغول به کار می شوند. در بخش دوم چند پزشک به مدت ۳ سال دوره تخصصی آب درمانی را در آنجا گذرانده و پس از بازگشت به عنوان عضو هیئت علمی دانشگاه فعالیت خواهند کرد. بخش سوم دوره یک ساله فوق تخصصی و فلوشیپی است که تعدادی از متخصصین این دوره را گذرانده و پس از اتمام آن به عنوان عضو هیئت علمی دانشکده علوم پزشکی فعالیت خواهند کرد.

آب درمانی اردبیل

قرار است گروه آموزشی آب درمانی در دانشکده علوم پزشکی اردبیل راه اندازی شود و پس از آن اگر لازم شد دانشکده آب درمانی را تاسیس کنیم.

آیا زیرساخت ها برای فعالیت گسترده آب درمانی در استان اردبیل آماده است؟

تدابیری در این خصوص اندیشیده شده است که بر اساس آن برای فعالیت پزشکان در محل آب درمانی باتوجه به قول مساعد استانداری اردبیل قرار است مجتمع های آب درمانی استان ارتقا و در صورت نیاز مجتمع های جدیدی احداث شود. همچنین قرار است گروه آموزشی آب درمانی در دانشکده علوم پزشکی اردبیل راه اندازی شود و پس از آن اگر لازم شد دانشکده آب درمانی را تاسیس کنیم. از سویی به طور همزمان با این پروژه فعالیت هایی مانند راه اندازی معاونت آموزشی، پژوهشی و مرکز تحقیقات طب سنتی و آب درمانی از سوی معاونت دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در حال پیگیری است که اگر این مرکز تاسیس شود قدم مهمی به سمت جلو در این حوزه برداشته خواهد شد؛ زیرا می تواند به عنوان یک مرجع علمی برای پاسخگویی به نیازهای علمی مربوط به اقلیم شناسی پزشکی و آب درمانی باشد.

اما بهترین، ایده آل ترین و نهایی ترین گزینه برای این پروژه دهکده سلامت است. یعنی مجتمعی را در بهترین جای استان که طبیعی مصفا دارد برای ویزیت پزشکی، مشاوره تغذیه، تندرستی، سبک زندگی، طب سنتی، استفاده از آب های گرم معدنی، استفاده از آب و هوا، طبیعت درمانی، لجن درمانی و ... تاسیس شود که توریست سلامت بتواند در آن از تمامی امکانات تندرستی و درمانی استفاده کند. اما تاسیس این دهکده نیازمند یک سرمایه گذار بسیار قوی است.

چه تعداد از آب گرم های این استان ظرفیت تاسیس مجتمع های آب درمانی را دارند؟

ما در این استان بیش از ۴۰ چشمه آب گرم داریم. اما آنهایی که بیشتر مدنظر ما هستند و در بعضی از آنها مجتمع هایی احداث شده است شامل دو چشمه اصلی در منطقه میر، حدود ۸ چشمه در شهر سرعین، ۴ چشمه در منطقه مشکین شهر. از مهمترین دلایل ما برای انتخاب این چشمه ها فعالیت های لجن درمانی و گل درمانی است. در واقع آنچه که باعث ایجاد جاذبه در این مناطق می شود خواص گل های هر منطقه است؛ زیرا چشمه های آب گرم در تمام مناطق و کشورهای مختلف وجود دارد. آنچه که این چشمه ها را از هم متمایز می کند خواص گل های اطراف آنهاست.

براساس آمار منتشر شده بیشترین گردشگران سلامت اردبیل از کشور آذربایجان هستند، آنها بیشتر برای چه درمان هایی به این استان سفر می کنند؟

گردشگری با ماهیت آبدرمانی در آذربایجان کمی متفاوت است. آبدرمانی برای بازتوانی و ارتقای سطح سلامت زندگی است. در اصل به معنای تندرستی و به عنوان مکمل درمان استفاده می شود. اما مردم آذربایجان صرفا برای انجام کارهای پزشکی و درمانی به اردبیل سفر می کنند و تعداد بسیار کمی از آنها برای آب درمانی و تندرستی وارد این استان می شوند. طبق آمار گمرک هر روزه حدود ۳۰۰۰ نفر اتباع آذربایجان از مرز رد شده که حدود یک ششم معادل با ۶۰۰ نفر به عنوان گردشگر پزشکی و درمانی هستند. ۹۰ درصد آنها برای درمان های سریایی و ۱۰ درصد بستری و عمل های جراحی دارند.

باتوجه به این آمار، آیا زیرساخت های پزشکی و درمانی این استان پاسخگوی نیاز این تعداد گردشگر است؟

سطح خدمات پزشکی استان اردبیل بالاست و می توان گفت تقریبا تمامی رشته های پزشکی در این استان وجود دارد. امکانات آزمایشگاهی ما تکمیل هستند. پاراکلینیک،

فیزیوتراپی، انواع تصویربرداری، طب هسته‌ای، جراحی قلب، آنژیوپلاستی، فوق تخصص گوارش، لاپاراسکوپی، مرکز نابرووری و هلیپ، همچنین برای سکنه‌های مغزی و قلبی ۲۴۷ و ۲۴۸ را نیز اجرا می‌کنیم. تمامی بیمارستان‌های این استان چه دولتی چه خصوصی ظرفیت ارائه خدمات به اتباع خارجی را دارند. بسیاری از آنها دارای مجوز IPD و باقی بیمارستان‌ها در صدد دریافت این مجوز هستند. ما حتی در شهرهای مرزی مانند پيله سوار بیمارستان مجهزی داریم که ۹ پزشک متخصص در آنجا مشغول فعالیت هستند. به طور کلی اتباع آذربایجان به چهار دلیل همزبانی، همسایگی، تفاوت ارزی و مهمترین نکته بالا بودن سطح پزشکی این استان نسبت به آذربایجان است که برای مقاصد پزشکی و درمانیشان به اردبیل سفر می‌کنند.

شما چگونه ورود شهروندان آذربایجان را برای انجام امور پزشکی و درمانی کنترل کرده و خدمات مناسبی به آنها ارائه می‌دهید؟

جلسات و هماهنگی‌های متعددی در این خصوص انجام شد که در آخر به این نتیجه رسیدیم، وجود شرکت‌های گردشگری سلامت می‌تواند اوضاع ورود گردشگران سلامت را کنترل و آنها را به مکان‌ها و مراکز درستی راهنمایی کند. در حال حاضر به دنبال شرکت‌های تسهیل‌گر خدمات گردشگری سلامت هستیم که بتوانند از صفر تا صد درمان یک فرد را مدیریت کنند. فراخوانی در این خصوص در استان اردبیل داده شد و شرکت‌هایی برای انجام این امور کاندید شدند. این شرکت‌ها برنامه‌هایشان را در قالب پروپوزال ارائه دادند و در حال اخذ مجوز گردشگری سلامت هستند.

نکته مهم دیگری که باعث سفر شهروندان این کشور به ایران شده است نخواستن ویزا از آنها است. آنها به راحتی و آزادانه می‌توانند برای انجام کارهای درمانی به ایران خصوصا استان اردبیل سفر کنند.

وضعیت ثبت آمار گردشگران سلامت استان اردبیل چگونه است؟

باتوجه به قانونی که مدتی است از وزارت بهداشت به تمام مراکز درمانی ابلاغ شده است، آنها باید آمار کلیه بیماران را چه بستری و چه سرپایی ثبت کنند. اما در این بین افرادی هستند که به مطب‌های خصوصی رفته و هیچ آماری از تعداد آنها وجود ندارد. پاشنه آشیل و محور اصلی حل این مشکل شرکت‌های گردشگری سلامت هستند که وجود این شرکت‌ها در مرز کمک بسیار بزرگی را هم از لحاظ ثبت آمار و هم کنترل عملکرد دلال‌ها در مرز خواهد داشت. شرکت‌های گردشگری سلامت می‌توانند با جذب گردشگران سلامت از مرز خدمات کنترل شده‌ای در اسکان، تغذیه، مدیریت رفت و آمد و هلیپ، به آنها ارائه دهند و پس از بازگشت گردشگر سلامت تا مدتی پیگیر درمان آنها باشند. این خود تبلیغات وسیعی را به وجود آورده و در جذب بیماران بیشتر از این کشور کمک خواهد کرد.

به وجود دلال‌ها اشاره کرده‌اید، حضور دلال‌ها در این شهر چگونه است آیا برای کنترل کردن آنها برنامه‌ای دارید؟

یکی از چالش‌های گردشگری سلامت استان حضور پررنگ دلال‌ها در مرز است. آنها فعالیت پررنگی را در مرزهای این استان دارند و تنها از طریق شرکت‌های گردشگری سلامت می‌توان فعالیتشان را کنترل کرد.

هر شرکت گردشگری سلامت که در این استان کار کند باید بتواند دلالی را در مرز مدیریت کرده و از آنها استفاده کند. کنار گذاشتن دلال‌ها امکان‌پذیر نیست؛ زیرا آنها در جریان تمام ارکان این صنعت حضور داشته و تجربیات فراوانی دارند و حضور این دلال‌ها در چارچوب تعریف شده می‌تواند بسیار مثبت و کمک‌کننده باشد.

امان از دلال‌های میدان‌راه آهن و بلوار قدس!

نقش دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در توسعه گردشگری سلامت این استان چیست؟

نقش ما مدیریت و هماهنگی بین تمامی شاخه‌های این صنعت در این استان است. ما در این استان به دنبال شناسایی و تاسیس شرکت‌های گردشگری سلامت هستیم تا بتوانیم گردشگری سلامت در این استان را مدیریت کرده و همواره در کنار این شرکت‌ها خواهیم بود. همچنین در تلاشیم تا فرهنگ گردشگری در این استان را ارتقا داده و مردم اردبیل برای حضور مستمر گردشگران در این استان آماده‌تر باشند.

مورد دیگری که در گردشگری سلامت اردبیل در حال پیگیری آن هستیم، سروسامان دادن به تعرفه‌های خدمات درمانی در این استان است که سبب شفافیت هرچه بیشتر در این حوزه خواهد شد. جلسه‌ای در این خصوص در دانشگاه برگزار شد و نتیجه آن جهت تصویب استانداری به آن مرکز ارسال شده است.

علوم پزشکی اردبیل

نقش دانشگاه علوم پزشکی مدیریت و هماهنگی بین تمامی شاخه‌های این صنعت در این استان است. ما در این استان به دنبال شناسایی و تاسیس شرکت‌های گردشگری سلامت هستیم تا بتوانیم گردشگری سلامت در این استان را مدیریت کرده و همواره در کنار این شرکت‌ها خواهیم بود.

در حوزه آب درمانی، دانشگاه پای ثابت این ماجرا است. ما به همراه استانداری و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری سعی خواهیم کرد که هر چه سریع‌تر این موضوع پیگیری شود و به نتایج مطلوبی در این حوزه دست پیدا کنیم. در کل محور توسعه استان اردبیل گردشگری تعریف شده است که یکی از بخش‌های مهم و پردرآمد آن گردشگری سلامت است و ما هم به عنوان متصدی و عضو اصلی گردشگری سلامت در این استان هستیم. از همکاران خودمان در صنعت گردشگری سلامت می‌خواهیم که با دید اقتصادی و رونق گردشگری سلامت به این حوزه نگاه کنند تا به نتیجه مطلوب‌تر و بهتری در این حوزه برسیم.

در بحث آموزش هم اگر مرکز تحقیقات طب سنتی و آب درمانی و همچنین رشته آب درمانی برای تحصیل دانشجویان در این دانشگاه تاسیس شود می‌تواند به عنوان یک پشتیبانی علمی در حوزه گردشگری آب درمانی تلقی شود. برای راه‌اندازی این رشته هم معاونت آموزشی دانشگاه باید با وزارت بهداشت و علوم روند اداری را طی کند تا این رشته مورد تأیید قرار گیرد.

گسترش گردشگری سلامت اردبیل چه نقشی در توسعه این استان دارد؟

از مهمترین دستاوردهای توسعه این صنعت اشتغال‌زایی مستقیم و غیر مستقیم در اردبیل است. اشتغال‌زایی مستقیم در حوزه خدمات دهندگان و همچنین رونق گرفتن بیمارستان‌های بخش خصوصی، مطب‌ها، پاراکلینیک‌ها و هلیپ است؛ زیرا تمام این مراکز ظرفیت بالایی در اشتغال‌زایی دارند.

یکی از سیاست‌های وزارت بهداشت و درمان نظام ارجاع است که جز مصوبه‌های مجلس و قانون است. اگر در آینده نظام ارجاع در کشور پیاده‌سازی شود تاحدی بازار طبابت افت کرده و از رونق اقتصادی آن کاسته خواهد شد. اما نظام درمان و پزشکی وارد مسیر درست‌تری شده و مدیریتی صحیح در این حوزه رخ خواهد داد. بخش خصوصی حوزه درمان و سلامتی کشور نگران این است که با توسعه نظام ارجاع دچار اختلال شود. ما برای جبران و حل شدن این نگرانی‌ها باید ظرفیت جدیدی را باز کنیم که بخش گردشگری سلامت این امکان و فرصت را در اختیار بخش خصوصی قرار می‌دهد.

آرزوی شما برای گردشگری سلامت در سال ۹۸ چیست؟

امیدوارم پزشکی‌هایی که برای آموزش انتخاب شدند در ابتدای سال آینده برای آموزش عازم استانبول شوند و پس از بازگشت از این دوره زیرساخت‌هایی که به کمک استانداری درصدد آماده‌سازی آنها هستیم مهیا شده باشند. همچنین با تبلیغات درست بتوانیم گردشگران بسیاری را از داخل و خارج از کشور به استان اردبیل جذب کنیم.